

POSUDOK OPONENTA

dizertačná práca pre získanie titulu "Philosophiae doctor" (Ph.D.)

Autorka: Mgr. Tereza Toušková

Názov dizertačnej práce: Kvalitatívni a kvantitatívni aspekty adherence v liečbe osteoporózy

Po formálnej stránke dizertačná práca obsahuje 142 strán, 9 obrázkov, 5 tabuliek a 257 citácií, ktoré sú uvádzané v zmysle platných štandardov. Autorka na začiatku teoretickej časti dizertačnej práce venuje problematike osteoporózy. V ďalšej časti sa venuje problematike adherence. Tretiu časť tvorí komplexne spracovaná problematika adherence k liečbe osteoporózy. Mám za to, že teoretická časť dizertačnej práce je spracovaná prehľadne, bez výrazných nepresností, čo potvrdzuje mimoriadne dobrú znalosť autorky v danej problematike. Štylistická a gramatická stránka spracovaného textu je optimálna a kvalitná.

Cieľmi praktickej časti dizertačnej práce bolo:

1. U postmenopauzálných žien sledovaných kvôli osteoporóze na pracoviskách špecializovaných lekárov.
 - Porovnať adherence k perorálnym bisfosfonátom užívaných v týždennom alebo mesačnom režime s dôrazom na pokyny ohľadne dávkovania.
 - U perzistentných pacientiek užívajúcich fixnú kombináciu vápnika a vitamínu D:
 - Študovať adherence zo zameraním na charakter non-adherence.
 - Porovnať adherence získanú na základe troch rôznych metód merania adherence.
 - Študovať adherence a jej charakter v priebehu času po 12 mesačnom užívaní.
 - Študovať adherence a jej charakter v priebehu času po jednotlivých mesiacoch.
2. Zhodnotiť adherence praktických lekárov k lege artis managementu osteoporózy, ich znalosť rizikových faktorov osteoporózy, management osteoporotických zlomenín a potenciálne bariéry managementu osteoporózy a porovnanie výsledky s prvotnou štúdiou z roku 2007.

Metodika práce:

- Bola vykonaná multicentrická prospektívna prierezová štúdia formou anonymného dotazníka v piatich zdravotníckych zariadeniach v Českej republike, ktoré sa špecializujú na starostlivosť o pacientov s osteoporózou.

- Do 1. kola observačnej štúdie bolo zaradených 73 pacientiek, ktoré boli liečené p.o. ibandronátom a suplementáciou vápnika a vitamínu D. Analyzované boli údaje o 49 pacientkách, ktoré splnili podmienku perzistencie.
- Bola vykonaná prierezová štúdia medzi praktickými lekármi prostredníctvom dotazníku.

Dizertačná práca sa týka aktuálnej, originálnej a náročnej tematiky, ktorá je v domácich i zahraničných podmienkach trvalo a intenzívne rozvíjaná. Práca demonštruje vedeckú aktivitu a odbornú kompetenciu Mgr. Terezy Touškovej. Vhodným spôsobom spája získané teoretické poznatky zo štúdia literatúry s praktickými skúsenosťami v rámci vysoko náročnej problematiky. Autorka sa dobre orientuje v predmetnej problematike, ale i v rozsiahlej domácej a aktuálnej zahraničnej literatúre. Mgr. Tereza Toušková jednoznačne preukázala svoju spôsobilosť k vedeckovýskumnej práci. Praktická časť je podložená súborom štyroch publikácií z časopisov s impaktným faktorom.

Záver: Pri komplexnom zhodnotení dizertačnej práce Mgr. Terezy Touškovej môžem konštatovať, že práca splnila kritéria pre dizertačnú prácu. Práca prispela k ďalšiemu sprístupňovaniu a prehĺbovaniu poznatkov v rámci adherencie v liečbe osteoporózy. Môžem konštatovať, že Mgr. Tereza Toušková predloženou prácou jasne dokumentovala svoju odbornosť a schopnosť vedeckej práce. **Odporúčam dizertačnú prácu k obhajobe a po jej úspešnom obhájení odporúčam Mgr. Tereze Touškovej udeliť vedecko-akademický titul "Philosophiae doctor" (Ph.D.).**

K posudzovanej práci mám nasledovné otázky:

- Autorka na str. 75 uvádza, že „Problém je, že v našich podmienkach není podpora adherence různými nástroji hrazena ze zdravotního pojištění a není na ní kladen dostatočný důraz“. Mohla by autorka vysvetliť ako by si hradenie podpory zo strany zdravotného poistenia predstavovala?
- Na str. 76 autorka konštatuje, že „V uplatňování těchto doporučení je klíčovým hráčem také farmaceut...“ Mohla by autorka spomenúť aktivity, ktorými by mohli farmaceuti (lekárnici) prispieť k zníženiu non-adherencie v liečbe osteoporózy?

V Bratislave dňa 04.10.2017

doc. PharmDr. Tomáš Tesař, PhD., MBA, MPH, MSc (HTA)
Vedúci katedry Organizácie a riadenia farmácie,
Farmaceutická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave